

ORGANIZACE SOUČINNOSTI K PALEBNÉMU NIČENÍ NEPŘÍTELE

Vedení soudobých operací se stává stále více výraznou kolektivní činností, která vyžaduje dokonalé sladění bojové činnosti všech prvků operační sestavy i řídicí práce jednotlivých stupňů velení. V důsledku toho trvale roste úloha všestranného zabezpečení operace (boje) a velení vojskům, při čemž zvláště silně vystupuje do popředí potřeba dokonalé organizace součinnosti a její nepřetržitě udržování jak v přípravě, tak i v průběhu vedení jakékoli operace.

Součinnost je v podstatě realizace dohodnutého (předem nebo v průběhu operace), sladěného působení zainteresovaných jednotek, útvarů, svazků a svazů různých druhů vojsk a speciálních vojsk co do cíle, úkolů (objektů), směru, místa (čar a prostorů), času a vedení bojové činnosti, která směřuje ke splnění společného cíle boje a operace. Z toho vyplývá, že organizace součinnosti je nepřetržitý, trvalý a nikdy neukončený proces, jenž prolíná plánováním, přípravou i vedením operací.

V současné době mohutnost účinků a dosah soudobých palebných prostředků včetně taktických, spolu s růstem palebné síly vojsk umožňují ničení objektů do celé hloubky operační sestavy a současně mohou vyřadit z bojové

činnosti celá uskupení vojsk nepřítele, počítaje v to druhé sledy a zálohy v relativně krátkém čase. Efektivní a včasné využití palebné síly vojsk je rozhodujícím předpokladem k získání převahy nad nepřítelem a současně hlavním a nejobtížnějším problémem realizace operační i taktické součinnosti vojsk, organizované k účinnému palebnému ničení nepřítele. Palebným ničením nepřítele se tedy rozumí opatření všech stupňů velení k plánování, organizaci, řízení a realizaci úderů a paleb raketového vojska, letectva, dělostřelectva, vojska PVO, motostřeleckých a tankových útvarů i jednotek a prostředků REB, sladěných vzájemně mezi sebou a s činností vlastních vojsk (Pom-1/9-236).

Kvalitativní změny, které probíhají v organizaci a charakteru boje i operace, způsobené především zavedením nových prostředků do výzbroje vojsk a postupnou automatizací velení a řízení palby, svědčí o zásadním významu taktické i operační součinnosti a v jejím komplexu zvýrazňují součinnost organizovanou k zabezpečení palebného ničení nepřítele. Svým vlivem na efektivnost bojové činnosti vojsk přerůstá v současné době palebné ničení taktický rámec a stává se jedním z hlavních úkolů operačního charakteru. Avšak přes vzrůstající úlohu operačního stupně v organizaci palebného ničení je třeba zdůraznit, že jeho efektivnost je i nadále rozhodujícím způsobem určována přesností a úplností přípravy palby a jejího řízení veliteli a štáby taktického stupně velení.

Cílem organizace součinnosti k palebnému ničení musí být vytvoření podmínek pro uchování palebné převahy nad nepřítelem při současném palebném působení do celé hloubky jeho sestavy, zabezpečení předstížení nepřítele ve vedení palebných úderů a dovedné spojování všech druhů palby s manévrem vojsk.

Palebné ničení je uskutečňováno v souladu se zámyslem velitele podle zpracovaného plánu vševojskového štábu na základě stanovených jednotných metod, norem a způsobů plnění úkolů.

V rámci vševojskové armády se mohou palebného ničení zúčastnit organické armádní prostředky raketového vojska a dělostřelectva, palebné prostředky svazků prvního sledu a v případě nutnosti i divizní dělostřelectvo svazků druhého sledu armády, útvary bojových vrtulníků, ženijní a chemické jednotky, prostředky PVO a REB. V případě použití vzdušných výsadek v armádní operaci zúčastňují se i tyto palebného ničení.

K plnění jednotlivých operačních úkolů je nutné stanovit potřebný operativně taktický stupeň palebného zničení, který se stává současně základem rozhodnutí velitele pro jeho organizaci. Střední operačně taktickou normou palebného ničení je 60 % zničení a 20 % umlčení hlavních cílů a objektů nepřítele. Avšak podle situace a potřeb palebného zabezpečení jednotlivých operačních úkolů a v závislosti na požadovaném stupni snížení bojového potenciálu nepřítele je možné určovat i jiné (nižší nebo vyšší) hodnoty jeho ničení — umlčování. Platí však zásada, že snížení celkového bojového potenciálu uskupení nepřítele v operačním pásmu armády bude charakterizováno jen množstvím zcela vyřazených cílů (objektů). Při plnění dílčích operačních úkolů pak celkovým počtem objektů, a to jak zničených, tak i dočasně nebojeschopných.

V soudobých operacích se podstatně zkrátí čas na organizaci bojové činnosti i boje. Výrazně je omezena doba potřebná na řízení palby raketových prostředků, dělostřelectva a zbraní s moderními naváděcími systémy. Zvýšil se prostor i účinnost palebného ničení, vzrostla manévrovost i dynamičnost jeho realizace. To vše vyžaduje přesné sladění úsilí sil a prostředků zúčastněných v palebném ničení a dokonalou součinnost mezi nimi i mezi vojsky armády a letectvem. Proto je organizace součinnosti k palebnému ničení stále složitější a obtížnější záležitostí. Její forma a způsob uskutečnění jsou stále více ovlivňovány především časem, který je k dispozici na její organizaci, rychle se měnící situací na frontě a také vojenskogeografickými podmínkami prostoru bojové činnosti vojsk. Proto je nutné vždy a za všech okolností při řešení otázek organizace součinnosti k palebnému ničení nepřítele vycházet především z charakteru situace a úkolu, který vojska armády plní.

V souladu se vševojskovým principem soudobého boje i operace organizaci palebného ničení nepřítele a rovněž i součinnosti k jeho účinné realizaci řídí vševojskový velitel za účinné pomoci svého štábu.

Mimořádná složitost a rozsah prací organizace a udržování nepřetržité a přesné součinnosti k palebnému zabezpečení plnění operačních úkolů svědčí o tom, že ani vysoce fundovaný a všestranně připravený vševojskový velitel není při současných lhůtách přípravy a tempu operační činnosti schopen sám úspěšně splnit všechny její požadavky. Proto jsou konkrétní plánování a organizace palebného ničení na operačním stupni velení uskutečňovány ve skupině plánování a řízení jaderného a palebného ničení, kterou vede náčelník štábu daného stupně velení. Skupina také organizuje bezprostřední, nepřetržitou a těsnou součinnost všech zúčastněných palebných sil a prostředků mezi sebou, s prostředky a orgány průzkumu a bojujícími vojsky. Tomu odpovídá i její složení, které je trvalé. Při plánování operace bývá zpravidla rozšířena, ale při plnění dílčích operačních úkolů může naopak pracovat se sníženými počty.

Trvalé složení skupiny plánování a řízení jaderného a palebného ničení na stupni vševojskové armády může být následující: po 1—2 důstojnících operačního i zpravodajského oddělení, po 1 důstojníku štábu RVD, letectva, skupiny REB, oddělení PVO a spojovacího vojska. Po 1 důstojníku se podle potřeby přibírá z oddělení ženijního a chemického vojska. Při realizaci hlavních úkolů jaderného a palebného ničení může skupinu řídit osobně velitel armády za účasti velitele letectva a náčelníků druhů vojsk a speciálních vojsk.

K **povinnostem štábu** při organizaci součinnosti k palebnému ničení nepřítele patří především:

- připravovat všechny nezbytné údaje o situaci a propočty pro udržování součinnosti vojsk,
- sladovat v rámci pokynů velitele otázky součinnosti s jinými orgány (funkcionáři, štáby) a se sousedy,
- zpracovávat nezbytné bojové dokumenty pro součinnost a včas je doručovat vykonavatelům spolu s pokyny velitele,
- zabezpečovat organizačně i materiálně práci velitele při organizaci součinnosti v terénu, na plastickém stole či na mapách,

— vypracovávat a doručovat podřízeným, součinnostním i zabezpečujícím vojskům nezbytné součinnostní signály, přijaté způsoby orientace, určování cílů a vzájemného rozpoznávání,

— udržovat a organizovat nepřetržité spojení mezi spolupůsobícími vojsky a štáby,

— uskutečňovat včasnou a účinnou kontrolu organizace celého systému součinnosti (včetně vnitřní součinnosti podřízených jednotek a svazků),

— poskytovat nezbytnou pomoc podřízeným při organizaci součinnosti,

— přijímat rozhodná opatření k obnově součinnosti při jejím narušení.

Při plánování armádní operace je součinnost organizována po úkolech a směrech činnosti k čarám (objektům a prostorům), které mají být ovládnuty ve stanovených lhůtách, při čemž je zapotřebí pozornost věnovat organizaci součinnosti palebného ničení nepřítele ve prospěch vojsk, která působí na směrech hlavního úderu armády nebo plní rozhodující operační úkoly. Základním podkladem pro její organizaci je rozhodnutí velitele armády, výsledky součinnosti u nadřízeného stupně velení, pokyny velitele a náčelníka štábu. V dalším období plánování jsou využívány: plán operace, plány použití druhů vojsk a zabezpečení operace.

Rozhodující zásady pro organizaci součinnosti stanoví velitel armády ve svém rozhodnutí.

Již při ujasňování úkolu a hodnocení situace analyzuje podmínky, požadavky a potřeby společné činnosti podřízených vojsk v plánované operaci a tím prakticky začíná připravovat operační součinnost. Vydaním zámyslu skloubí činnost všech prvků operační sestavy armády ke splnění společného cíle a stanoví hlavní zásady a směry součinnosti. Určením hlavních úkolů podřízeným (kdo, co, kdy a jak má plnit) vytyčí hlavní problémy součinnosti. Od této chvíle jsou podřízení velitelé a štáby povinni organizovat vlastní součinnost (vnitřní i vnější) v duchu zásad stanovených velitelem armády a v zájmu splnění společných plánovaných cílů operace. Je nutné zdůraznit, že v každém vojskovém organismu se vytváří vlastní — vnitřní systém organizace součinnosti, v němž se obvykle předpokládá sladění úsilí a činnosti organických a přidělených jednotek, druhů vojsk a zbraní (zbraňových systémů) mezi sebou a mezi prvky bojové (operační) sestavy. Vnější součinnost je zapotřebí udržovat s nadřízeným, speciálními vojsky, podpůrným letectvem a jinými prostředky i se sousedy. To v podstatě znamená organizaci součinnosti mezi různými samostatnými součinnostními systémy.

Konkrétní opatření organizace operační součinnosti jsou rozpracovávána v příslušném plánu, který by měl být základním dokumentem, v němž jsou podrobně zahrnuty všechny otázky sladění úsilí všech prostředků a sil zúčastněných v operaci ke splnění jejích obecných i dílčích úkolů. Proto tento plán musí zahrnovat všechny otázky jak vnitřní, tak i vnější součinnosti, a to mnohdy i v taktickém měřítku.

U vševojskové armády se podrobně rozpracovávají opatření organizace součinnosti do celé hloubky bližšího úkolu podle jednotlivých operačních úkolů po směrech a pro účast prostředků armády v 1. jaderném a hromadném pa-

lebném úderu nadřazeného. Konkrétně a podrobně mají být řešeny úkoly, které zabezpečují součinnost na první den boje, včetně otázek palebného ničení nepřítelů. Na období plnění dalšího úkolu je součinnost uskutečňována v základních rysech, orientačně. Přitom pokyny pro ni musí doplňovat a rozvíjet rozkaz (nařízení) velitele s přihlédnutím k různým variantním situacím, které mohou v průběhu operace vzniknout.

Při organizaci operační součinnosti stanoví velitel armády její hlavní zásady a zabezpečení palebného ničení nepřítelů. Pro jeho organizaci určuje operačně taktický stupeň palebného ničení nepřítelů v celé operaci a na jednotlivých směrech, upřesní rozdělení ničení nepřátelských objektů mezi jednotlivé prostředky, stanoví pořadí ničení objektů a určí, ke splnění kterých dílčích operačních úkolů organizovat palebné ničení. Při upřesňování plnění jednotlivých úkolů určí i hodnotu operačně taktického stupně palebného ničení nepřítelů, pořadí důležitosti nepřátelských objektů, jejich rozdělení mezi prostředky ničení, období palebného ničení, jejich trvání a ničené objekty.

Je zapotřebí, aby vlastní opatření organizace palebného ničení v **průběhu operace** vycházela především z potřeby plného využití všech bojeschopných palebných prostředků a zabezpečení maximální účinnosti palby, jakož i nutnosti vytvoření podmínek pro využití účinků palby hlavními uskupeními vojsk armády.

Obsah, rozsah, formy, způsoby a zvláštnosti organizace součinnosti k palebnému ničení v průběhu operace budou v podstatě záviset na stupni velení, druhu spolupůsobících prostředků (systémů) a specifice jejich palebného působení. Proto velitel armády v průběhu operace upřesňuje a doplňuje úkoly součinnosti podle potřeby a s přihlédnutím k vývoji bojové činnosti. K tomu je nutné, aby součinnost byla udržována nepřetržitě po celou dobu trvání operace a v případě jejího narušení byla všemi dostupnými prostředky ihned obnovena. Při jejím narušení jsou velitel a štáb armády povinni co nejrychleji navázat spojení s vojsky, objasnit jejich situaci, stav, údaje o nepříteli a v závislosti na tom upřesnit rozhodnutí, nebo stanovit nové úkoly a vydat doplňující pokyny pro její obnovení.

Charakter a předpokládaný vývoj soudobých operací vyžaduje i nové přístupy k organizaci součinnosti a jejímu zabezpečení v průběhu operace. Narůstá počet operačních úkolů, ke kterým je nutné součinnost k palebnému ničení organizovat. Bojová pohotovost a rychlost použití palebných prostředků a systémů kladou nyní mimořádné nároky na množství, přesnost a rychlost předání i převzetí bojových a součinnostních informací. V některých případech půjde o přenos informací v čase blízkém reálnému nebo dokonce v reálném čase. Proto na úspěch komplexního palebného ničení v jednotlivých obdobích operace nebude mít vliv jenom kvalita součinnosti organizované do zahájení operace, ale zejména to, jak se bude dařit všem spolupůsobícím součinnost udržovat a upřesňovat při zabezpečování palebného ničení a plnění dílčích operačních úkolů. To bude záviset především na:

- včasnosti, přesnosti a úplnosti informací o situaci v období palebného ničení při plnění dílčího operačního úkolu,

- spolehlivosti a pružnosti součinnostního spojení,

- stanovení jednotných signálů pro velení, součinnost a řízení palby,
- pohotovosti a rychlosti výměny informací a jejich spolehlivosti,
- kontrole plnění úkolů komplexního palebného ničení a organizaci doplňkových opatření ke zvýšení jeho efektivity a využití jeho výsledků vojsky armády.

Organizace součinnosti k palebnému ničení nepřítele při plnění jednotlivých operačních úkolů bude v závislosti na jejich charakteru zahrnovat základní opatření spojené s vlastní organizací palebného ničení, stanovením jeho období a úkolů plněných druhy vojsk, především raketovým vojskem, dělostřelctvem a letectvem, jejichž činnost je nutné sladit s úkoly nadřízeného v pásmu armády, požadovanou mohutností palby a úderů na stanovených směrech činnosti a se závěry o požadovaném snížení bojové síly nepřítele. K tomu je zapotřebí:

- sladit palebné úkoly v jednotlivých obdobích palebného ničení podle vykonavatelů a času,
- sjednotit způsoby udání polohy a cílů, spotřeby raket s konvenční náplní a munice,
- stanovit jednotné signály a sladit způsob vedení úderů a postřelování cílů,
- určit optimální bojovou sestavu raketového vojska a dělostřelctva v operační sestavě armády,
- upřesnit prostory bojového rozmístění raketového vojska, palebná postavení dělostřelctva, čáry pozorovatelů, rozvinutí průzkumné a spojovací soustavy, prostory soustředění a plánované čáry rozvinutí PTZ,
- včas stanovit a sladit způsob nového podřízení raketového vojska a dělostřelctva k zabezpečení operačních úkolů,
- určit doby pohotovosti a upřesnit signály k řízení palebného ničení.

Z toho vyplývá, že mnohé otázky součinnosti k palebnému ničení nepřítele u vševojskové armády nebude možné vyřešit v období přípravy operace, ale část z nich bude nezbytně nutné konkrétně řešit v době bezprostředně před zahájením plnění daného operačního úkolu nebo dokonce v průběhu jeho plnění. V tom je také jedna z hlavních příčin značné složitosti řešení součinnosti.

Organizace součinnosti k palebnému ničení nepřítele není a ani nemůže být jen dílčím a izolovaným prvkem v práci velitele a štábu armády v přípravě operace a při plnění jednotlivých operačních úkolů. Naopak prolíná veškerou jejich činností při přípravě i vedení operace jako celku, přičemž při zabezpečování jednotlivých úkolů v rámci operace vystupuje výrazně do popředí a stává se jedním z rozhodujících předpokladů pro jejich splnění. Je tedy

logické, že hlavní úloha v organizaci a udržování součinnosti k palebnému zabezpečení patří vševojskovému veliteli a jeho štábu.

Je zapotřebí, aby k zabezpečení nepřetržité a přesné organizace součinnosti podřízení velitelé a štáby spolupůsobících jednotek, útvarů a svazků především správně a jednotně chápali cíl činnosti a zámysl velitele armády, znali celkovou situaci, úkoly a způsoby jejich plnění a dodržovali zásady vzájemné informace. Správné pochopení významu součinnosti k palebnému ničení nepřítelů v soudobé operaci armády je rozhodujícím předpokladem pro efektivní a dané situaci nejvíce odpovídající použití metod její organizace v zájmu úspěšného splnění stanovených úkolů.